

ETAP CENTRALNY
Olimpiada Historyczna dla Gimnazjów
Rok szkolny 2016/2017

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Nr zadania	Model odpowiedzi/klucz odpowiedzi	Punktacja	Schemat punktowania
1.	Nie Uzasadnienie: W uzasadnieniu uczestnik musi zauważyć, że w źródle 2. opisano działania Henryka VIII, natomiast autorem zasad podanych w źródle 1. jest Jan Kalwin.	0–1	1 pkt - za poprawne rozstrzygnięcie wraz z pełnym uzasadnieniem, 0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną lub brak odpowiedzi
2.	Wojny religijne w Rzeszy Niemieckiej C [pokój augsburski] Ogłoszenie aktu supremacji – A [Król najwyższą głową Kościoła w państwie] Wystąpienie Marcina Lutra – B [Zapoczątkowanie ruchu społeczno-religijnego w Europie w XVI wieku]	0–3	3 pkt – za trzy poprawne przyporządkowania 2 pkt – za dwa poprawne przyporządkowania 1 pkt - za jedno poprawne przyporządkowanie 0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
3.1.	Sobór trydencki (Sobór w Trydencie)	0–1	1 pkt za pełną poprawną odpowiedź 0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
3.2.	Tak Uzasadnienie: W uzasadnieniu uczestnik powinien zauważyć (po podanym upływie czasu), że wspomniany w źródle indeks, zaistniał na mocy decyzji soboru trydenckiego, a właśnie cele tego soboru opisano w źródle 1.	0–1	1 pkt - za poprawne rozstrzygnięcie wraz z pełnym uzasadnieniem, 0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
4.	FFP	0–1	1 pkt - za trzy poprawne oceny; 0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
5.	Trzy spośród, np.: - spisanie nowego wyznania wiary; - zobowiązano biskupów do rezydowania w diecezjach, - wprowadzono księgi metrykalne (księgi chrztu, ślubów, zgonów); - zakazano łączenia kilku urzędów kościelnych w jednym ręku; - wprowadzono regularne zwoływanie synodów diecezjalnych; - wprowadzono obowiązek wizytowania parafii przez biskupów; - zobowiązano biskupów do zakładania seminariów duchownych; - wprowadzono obowiązek zachowania przez kler celibatu; - zobowiązano księży do noszenia sutanny;	0–3	3 pkt – za trzy poprawne przykłady 2 pkt – za dwa poprawne przykłady 1 pkt - za jeden poprawny przykład 0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

ETAP CENTRALNY
Olimpiada Historyczna dla Gimnazjów
Rok szkolny 2016/2017

	Inna poprawna odpowiedź.		
6.	PFP	0–1	1 pkt - za trzy poprawne oceny; 0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
7.1.	1. W północnej części Europy	0–1	1 pkt – za poprawne wyjaśnienie 0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
7.2.	Gdańsk	0–1	1 pkt za poprawną nazwę 0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
7.3.	Tak Uzasadnienie: W uzasadnieniu uczestnik powinien wskazać, że duża część patrycjatu gdańskiego (gdańszczan) przyjęła luteranizm, a kraje i miasta, które przyjęły protestantyzm nazwane zostały przez autora tekstu „krajami Marty”.	0–1	1 pkt - za poprawne rozstrzygnięcie wraz z pełnym uzasadnieniem, 0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
8.1.	Noc św. Bartłomieja (krwawe wesele paryskie, jutrznia paryska, rzeź hugenotów w Paryżu)	0–1	1 pkt za poprawną nazwę, 0 pkt - za błędną lub brak odpowiedzi
8.2.	Np. - wprowadzenie tolerancji religijnej; - zakaz wojen (konfliktów) między wyznawcami różnych religii; - wybrać na króla Rzeczypospolitej można tylko tego spośród kandydatów, który zobowiąże się do przestrzegania zapisów konfederacji; Inna poprawna odpowiedź.	0–1	1 pkt - za podanie, co najmniej, dwóch założeń (tak wymaga polecenie, jest w nim liczba mnoga – założenia) 0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
8.3.	Uzasadnienie: W uzasadnieniu uczestnik musi zauważyć, że podczas wydarzenia, do którego nawiązuje źródło 1. (a które miało miejsce w Paryżu/we Francji) zostali wymordowani innowiercy (hugenoci), a kandydatem na króla Rzeczypospolitej był kandydat z Francji oraz, że w związku z tym, szlachta polska obawiając się, że kandydat z Francji może zastosować takie same metody wobec innowierców w Rzeczypospolitej, uchwaliła konfederację, o której mowa w źródle 2.	0–1	1 pkt - za pełne uzasadnienie (powiązanie wydarzenia z wymordowaniem innowierców + kandydat na króla Rzeczypospolitej z Francji + obawy, że może przeprowadzić podobne działania + zapobieżono uchwalając konfederację) 0 pkt. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
8.4.	FFP	0–1	1 pkt za – za poprawna odpowiedź 0 pkt - za błędną odpowiedź

ETAP CENTRALNY
Olimpiada Historyczna dla Gimnazjów
Rok szkolny 2016/2017

			lub brak odpowiedzi
9.	<p>Prawo do nabożeństw i synodów – B [wolność zgromadzeń]</p> <p>Starania o nieskrępowaną publikację dzieł – A [wolność druku]</p> <p>Postulat swobodnego głoszenia <i>szczerej prawdy Bożej</i> – C [wolność słowa]</p>	0–3	<p>3 pkt – za trzy poprawne przyporządkowania</p> <p>2 pkt – za dwa poprawne przyporządkowania</p> <p>1 pkt - za jedno poprawne przyporządkowanie</p> <p>0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
10.	<p>Uzasadnienie:</p> <p>W uzasadnieniu uczestnik powinien zauważyć (za źródłem), że hierarchowie Kościoła katolickiego zostali przedstawieni jako wilki (zwierzęta), którzy czekają na uczniów Jezusa. Takie przedstawienie hierarchów Kościoła katolickiego świadczy o ówczesnych relacjach religijnych między Kościołem katolickim a protestantami (wyznaniami reformacyjnymi).</p>	0–1	<p>1 pkt - za pełne poprawne uzasadnienie</p> <p>0 pkt. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
11.	<p>Uzasadnienie:</p> <p>W uzasadnieniu uczestnik powinien podać, że mapa przedstawia ataki wrogów Rzeczypospolitej w XVII wieku, a wrogami tymi byli innowiercy, co miało wpływ na wzrost nietolerancji wobec innych wyznań/ powrót na katolicyzm.</p>	0–1	<p>1 pkt - za pełną poprawną odpowiedź (najazdy + wrogowie to innowiercy + wzrost nietolerancji/powrót na katolicyzm)</p> <p>0 pkt. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
12.	FFP	0–1	<p>1 pkt - za trzy poprawne oceny;</p> <p>0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
13.	<p>A.</p> <p>Przykładowe uzasadnienie: Fotografia A. przedstawia drukarnię, a działalność M. Lutra przyczyniła się do rozwoju druku, ponieważ w rozpowszechnianiu swoich poglądów, kazań M. Luter wykorzystywała na szeroką skalę druk. [M. Luter wykorzystywał w swej działalności druk, o czym pisze M. Ptaszyński w artykule <i>Luter a media</i>].</p>	0–1	<p>1 pkt - za poprawne rozstrzygnięcie wraz z pełnym uzasadnieniem,</p> <p>0 pkt - za niepełną odpowiedź – brak wskazania właściwej litery, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
13.2.	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drukował i w ten sposób szybko rozpowszechniał swoje tezy, - drukował i rozpowszechniał swoje kazania, - szybko powstawała duża ilość ulotek z jego nauką, co ułatwiało rozpowszechnianie nowej nauk Lutra; 	0–2	<p>2 pkt – za podanie dwóch poprawnych przykładów</p> <p>1 pkt - za podanie jednego poprawnego przykładu</p> <p>0 pkt - za błędną lub brak odpowiedzi</p>

ETAP CENTRALNY
Olimpiada Historyczna dla Gimnazjów
Rok szkolny 2016/2017

	Inna poprawna odpowiedź, głównie z artykułu M. Ptaszyńskiego <i>Luter a media</i> .		
14.	FFP	0–1	1 pkt - za trzy poprawne oceny; 0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
15.1.	1. Na Mazowszu	0–1	1 pkt - za poprawną odpowiedź 0 pkt. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
15.2.	Przykładowe wyjaśnienie: Pełniki rolę opiekunów i fundatorów działań prowadzonych przez wyznawców wyznań reformacyjnych. Dopuszcza się odpowiedź w postaci konkretnych przykładów, np.: - wspierali finansowo wyznania reformacyjnych, - finansowali działalność wyznań protestanckich, - byli fundatorami szkół wyznań reformacyjnych; - byli fundatorami bibliotek wyznań reformacyjnych; - lokowali miasta, w których osiedlali się wyznawcy nowych wyznań; Inna poprawna odpowiedź.	0–1	1 pkt – za poprawne wyjaśnienie 0 pkt. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
16.1.	kalwinizm	0–1	1 pkt - za poprawną odpowiedź, 0 pkt - za błędną lub brak odpowiedzi
16.2.	Z powodów politycznych Uzasadnienie: W uzasadnieniu uczestnik powinien podać, iż główną przyczyną przyjmowania przez szlachtę polską kalwinizmu, był to, że widziano w nim potwierdzenie wyższości społeczeństwa szlacheckiego nad dynastią (władcą) i nad aparatem państwowym [kalwinizm dawał kierownicze stanowiska w zborach świeckim, a nie władcom], co świadczy o przyczynie politycznej przyjmowania tego wyznania przez polską szlachtę.	0–1	1 pkt - za poprawną pełną odpowiedź, 0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną lub brak odpowiedzi
17.	W uzasadnieniu uczestnik powinien podać, co najmniej, jeden przykład spośród: - wśród mieszkańców jednego miasta były różne wyznania, co często powodowało antagonizmy między mieszkańcami;	0–1	1 pkt – za podanie, co najmniej, jednego poprawnego przykładu 0 pkt - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

ETAP CENTRALNY
Olimpiada Historyczna dla Gimnazjów
Rok szkolny 2016/2017

	<p>- pojawiały się z tego powodu antagonizmy szlachecko-mieszczańskie [np. w Toruniu], w sytuacjach, gdy wokół miast były posiadłości szlachty katolickiej, a w mieście było dużo wyznawców protestantyzmu;</p> <p>- konflikty pojawiały się na Wołyniu, gdzie zdarzały się miasta będące własnością szlachty, która przyjęła wyznanie reformacyjne, a ludność tych miast była prawosławna;</p> <p>- dochodziło do sporów między katolickim klerem a szlachtą, która przyjęła wyznanie reformacyjne;</p> <p>Inna poprawna odpowiedź wynikająca ze źródła J. Tazbir „Społeczny i terytorialny zasięg polskiej reformacji” lub z wiedzy własnej.</p>		
18.	PPP	0–1	<p>1 pkt - za trzy poprawne oceny;</p> <p>0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
19.	4. zakończył ruch reformacyjny w Rzeczypospolitej.	0–1	<p>1 pkt - za poprawne wskazanie</p> <p>0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
20.	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zamieniano kościoły na zbory, tym samym likwidowano parafię katolicką, co pomniejszało wpływy finansowe Kościoła; - wypędzano z parafii księży zamieniając kościoły na zbory, co skutkowało tym, że dany ksiądz tracił utrzymanie; - zdarzało się, że pastorowi przekazywano całe dotychczasowe dochody i uposażenie plebanii [w tym pole, pastwiska] po przejęciu kościoła i wypędzeniu księdza, co uszczuplało majątek Kościoła katolickiego; - zdarzało się, że po przejęciu kościoła i parafii, poddanym nakazano płacić dziesięcinę na rzecz wyznania reformacyjnego, co było utratą dochodów dla Kościoła katolickiego; - pole i pastwiska należące do byłej parafii katolickiej przejmował patron; <p>Inna poprawna odpowiedź.</p>	0–2	<p>2 pkt – za podanie dwóch poprawnych argumentów;</p> <p>1 pkt – za podanie jednego poprawnego argumentu;</p> <p>0 pkt - za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
21.	<p>Tak</p> <p>Uzasadnienie: W uzasadnieniu uczestnik musi podać, że jedną ze swobód w nowo lokowanych miastach była swoboda wykonywania praktyk religijnych.</p>	0–1	<p>1 pkt za poprawną odpowiedź;</p> <p>0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>

ETAP CENTRALNY
Olimpiada Historyczna dla Gimnazjów
Rok szkolny 2016/2017

22.1.	Wyznawcy wyznań reformacyjnych. Inna poprawna odpowiedź.	0–1	1 pkt - za poprawną odpowiedź 0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
22.2.	Np. - w szkołach dysydenckich wprowadzono nowoczesne programy nauczania, co miało wpływ na podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności; - w szkołach dysydenckich wprowadzono nowoczesne metody nauczania, co miało wpływ na podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności; - w szkołach dysydenckich poszerzono edukację o etykę, o postawy obywatela wobec państwa; - poprzez zakładanie szkół przez wyznania reformacyjnych wzrosła liczba szkół, tym samym ułatwiono dostęp do edukacji; - wyznania reformacyjne zakładały swoje szkoły (budowały swoje sieci szkół); - [w Pińczowie} otwarto pierwsze gimnazjum humanistyczne w Polsce; - powstawały akademie dysydenckie; - ruch reformacyjny wpłynął na rozwój szkolnictwa jezuickiego, co skutkowało szerszym dostępem do edukacji; - dysydenci otwierali biblioteki, co ułatwiało dostęp do książek; Inna poprawna odpowiedź.	0–3	3 pkt za podanie trzech poprawnych przykładów; 2 pkt za podanie dwóch poprawnych przykładów; 1 pkt za podanie jednego poprawnego przykładu; 0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
23.	Uzasadnienie: W uzasadnieniu zdający musi zwrócić uwagę na fakt, że przetłumaczeniu Biblii na język polski (przez ks. J. Wujka) było elementem kontreformacji prowadzonej przez jezuitów [przez Kościół katolicki]	0–1	1 pkt – za poprawną odpowiedź 0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
24.	1	0–1	1 pkt – za poprawną odpowiedź 0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
25.	2. Zygmunta II Augusta.	0–1	1 pkt – za poprawną odpowiedź 0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
26.	PPF	0–1	1 pkt - za trzy poprawne oceny; 0 pkt - za niepełną

ETAP CENTRALNY
Olimpiada Historyczna dla Gimnazjów
Rok szkolny 2016/2017

			odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
27.	Np.: - przetłumaczenie Biblii na język polski, - dzieła Mikołaja Reja, - dzieła Wacława Potockiego Inna poprawna odpowiedź.	0–2	2 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi 1 pkt – za jedną poprawną odpowiedź 0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
28.	FFP	0–1	1 pkt - za trzy poprawne oceny; 0 pkt - za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi
29.	Np.: - sarmaci, dla których charakterystyczny jest strój zaprezentowany w źródle głosili, iż Rzeczypospolita jest przedmurzem chrześcijaństwa, co było jednoznaczne z obroną katolicyzmu; - sarmaci byli fundatorami kościołów i kaplic, co przyczyniało się do wzrostu pozycji Kościoła katolickiego; - sarmaci byli odzwierciedleniem Polaka-katolika; - cecha sarmatyzmu była ksenofobia, w tym ksenofobia do innych wyznań, co wyparło tolerancję; Inna poprawna odpowiedź.	0–1	1 pkt – za podanie, co najmniej, jednego argumentu; 0 pkt. - błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi